

FRA MENIGHETSBLAD
TIL KIRKEMAGASIN

PREKESTOLEN I POSTKASSA

– Vi graver etter Gud

KRIGSROPET

- Døstas ca. 8.000.
- Utøverer ukristelig.
- Ni redaksjonelle medarbeidere. Satsingsstrategien er tre, kultur og samfunn.
- La trykkesjefen av spillet og i abonnemnet, resten selges av Frelsesarmeens medarbeidere.
- All overskuddet fra bladet går til sosialt arbeid i hver enkelt menighet eller korps.
- De årlige overskuddene fra Krigsropet lippe nær sagt på 300-400 millioner kroner.

Ekteparet Landaasen driver gravende journalistikk om Gud. Nå skal de på Skup, og kanskje påtar de seg å hjelpe nachspieldeltakerne med å finne rommene sine.

AV BJØRN AGE MOSSIN

– Frelsesarmeens blad Krigsropet har medlet tre av sine ni redaksjonelle medarbeidere på til årets Skup-konferanse i Trondheim. Hvorfor denne satsingen?
 Torill – Det siste året har vi økt potten for kurs. Redaksjonen har gitt oss fire søyler til å selge, og Skup kom faktisk opp som det vi hadde mest lyst til.
 Kjell-Richard – Vi ønsker å øke kompetansen vår. Jeg var selv på et IJ-kurs i desember, og det var så bra at jeg ville ha mer. Det var ikke vanskelig å skape entusiasme for å dra på Skup.
 – Hva ventet dere å lære på konferansen?
 Torill – Vi ønsker å styrke en 123 år lang

tradisjon. Frelsesarmeen kom til Norge i 1888 og startet Krigsropet etter fire måneder. Bladet ble startet for å sette fokus på sosiale problemer, som fattigdom, arbeidsløshet og rus. Vi trenger stadig en liten påminnelse og hjelp til å jobbe i disse stolte sporene. Frelsesarmeens arbeid gir mange kategorier å grave i, både innen sosialpolitikk, tro og menneskelige erfaringer. Vi kan lære mye av andres erfaringer og vi håper å få et innblikk i hvilke muligheter som finnes. Både når det gjelder å lete i journaler og andre medier. I Krigsropet møter vi jo mange sårbar mennesker. Vi jobber mye med journalistikk etikk, og vil gjerne få enda flere innspill på Skup.
 Kjell-Richard – Vi vil gjerne skrive godt og

fortelle gode historier, og håper på ny glød og inspirasjon. Frelsesarmeen har ganske tilgang til masse unike fortellinger. Vi treffer fagfolk, politikere og profilerte kjendiser, men også folk der ute hvor de strever, i bakgårdene og på insitajoner. Vi har tilliten til å forvalte deres historier. Det er et ansvar og et privilegium som vi setter stor pris på. Vi ønsker å gjøre en best mulig jobb med å få fram historiene.
 – Kan dere nevne konkrete eksempler?
 Kjell-Richard – Frelsesarmeen jobber blant annet med ettervern for folk som kommer ut etter soning i fengsle. I Her kan vi være med på å peke på at tilbudsene er for dårlige, at de må bli bedre.
 Torill – Frelsesarmeen har startet tilkatt «Safe way houses», der utvalgte fanger blir fulgt hjem. Organisasjonen er til stede i 124 land. Dermed kan vi trekke veksler på et stort internasjonalt nettverk, også redaksjonelt.
 Kjell-Richard – Noeste Krigsropet er det mest rennykete magasin av alle som utgis

av Frelsesarmeen. Vi har høy kredibilitet, også hos kjente personer. De snakker med oss, selv om de er tilbakeholdne overfor andre medier.
 – La fva deres ståsted, hvordan ser dere på den sosiale delen av Skup-konferansen? Det kan jo bli litt utagrende feiring...
 Kjell-Richard – Vi har ikke noen problemer med å være til stede på noe sånt, selv om man forhåpentligvis ikke vil se oss som de verste. Vi kan jo hjelpe de siste nachspieldeltakerne hjem...
 – Har dere som journalister i Krigsropet vært med på å avsløre noen skjult forhold i samfunnet?
 Torill – Vi setter kanskje mest fokus på forhold, uten nødvendigvis å avsløre. Men vi har jo hap on å komme litt videre.
 Kjell-Richard – Vi er ikke et menighetsblad, men et utadrettes magasin. Vi tar stadig opp problemområder, slik vi for eksempel har gjort med anbudspolitiikkens negative konsekvenser på omsorgssektoren. Vi har nok ikke stort gjeringslag over en bred linje, men vi

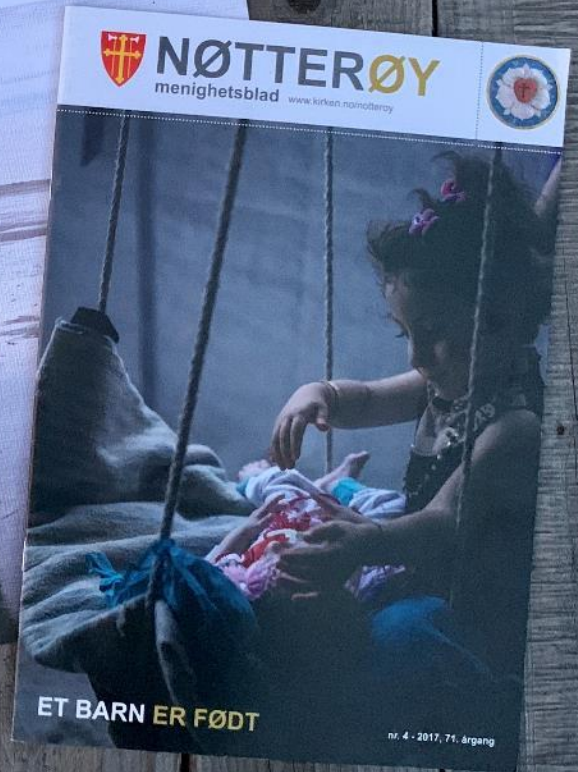
Profilen

- Navn: Torill Helene Heidal Landaasen (33) og Kjell-Richard Landaasen (34)
- Aktivitet: Frelsesarmeens magasin Krigsropet deltar for første gang på den årlige konferansen til Skup for en kritisk og uavhengig presse (Skup).
- Hobbyer: Bøker, trosser, kast og kultur.

Kjell-Richard – Vi følger alle medieplakertene i praksis, men ikke formelt. Samtidig gir redaksjonen sine egne valg, vi får ikke beskjed av lederen i Frelsesarmeen om hva vi skal skrive. Redaktøren bestemmer.
 Torill – Vi skal være et blad som Frelsesarmeen skal kjempe seg igjen i, samtidig som vi ønsker å være utadrettet. Det er en balansegang som vi jobber mye med.

I FELTEN: Torill Helene Heidal Landaasen og mannen Kjell-Richard Landaasen er klar for Skup-konferansen. Frelsesarmefiser Ola Sillwerin er én av mange som selger bladet Krigsropet. FOTO: KATHINE ØYRÅ

«Frelsesarmeen har direkte tilgang til masse unike fortellinger.»
 Kjell-Richard Landaasen

FÆRDER 5.1

Magasin for tro, tanke og kultur

Nr 1 2018, 72. årgang

/ Færder - hva nå?
Ny kommune, gammel kirke

/ Vaffer og vitenskap
Henrik Syse tenker om tro

/ Åpen barnehage
Fetlesskap for store og små

DER DE

LOPPER OG LEVEN PÅ TJØME

— Tekst og foto: Kjøll Richard Landsåsen

En dag med loppemarked driver ett års arbeid på Tjøme.

— Det gir gode ringirvinger å samarbeide med andre, sier Rune Sager-Liun, diakon i Tjøme menighet. Han forbereder loppemarket på Tjøme. Det er loppemarket. Tradisjonen startet på 80-tallet, legges alltid til Sukkibans, og samler hele lokalsamfunnet, enten som gave, frivillige, gjester og kunder. — I for åkk vi inn 150 000 kroner. Det driver barne- og ungdomsarbeidet i Rune. Koff, leksehjelpe, kafé, pinball- og LAN-klubbene er noen av gruppene som lever på lopper.

30 frivillige arrangerer markedet. Noen berøver kundene, andre arrangerer frikke, andre igjen bærer. Uter somdag er nasjonal gruppe som bærer fra loppemarket er det ungdommer. På den måten lærer man også om miljø, gjeld og alt som kommer til nytte. Det har vært sosial kunnskap. Både ungdom og voksne kan sette med tanker og arbeid. — Mange vil ikke bare sette seg ned og prate, men når man arbeider, kommer — Hva slops lopper vil dere ha? — Det er enklere å si hva vi ikke vil ha: livsvare og sofaer.

Let og du skal finne. Rune forteller at Oslo vest på 1930-tallet. Da gikk service, dag skilles det ut igjen. Men i generasjonen som har gått, har været blitt til skatter. Så og retro eller du bare elsker spenningen ved en god skattejakt, så vil du finne sult og popcorn. Det blir aktiviteter for barna.

— Mange familier sitter på baksetet her hele dagen og løser seg, forteller Rune. — Ryddinga etterpå er ikke like morsom, sier han tørt.

Tjøme menighet gleder seg over mange og velkomne tilbud. Diakonen nærvar. Han bruker mye tid på å bli kjent med folk. Det tar tid å bygge relasjoner. — Vi bruker mye penger på mat, smiler han.

— På femten år har jeg aldri sett færverk forklare han. Han vil at menigheten kan finansiere Det hjelper at de driver både billig og tilstelt. Internasjonal gruppe samler 70 personer, leverer 50 har bakgrunn fra andre land. Integreringsarbeid koster kaffe og kjeks - og Rune. Leksehjelpen

UNGDOM I FÆRDER

MILK og DeUnike har sommerferie og starter opp igjen til høsten. Se kirken.no/færder for mer informasjon og program.

CAFE.COM.LIN. Nattkaffe og leksehjelpe har sommerferie og starter igjen i september. Se kirken.no/færder for mer informasjon og program. Følg oss også på Facebook: @linkfærder.

FÆRDER 5.1

Magasin for tanke, tro og kultur fra Den norske kirke i Færder

Nr. 1 2021
75. årgang

En ny vår

I det dypeste mørke fant Jan Petter Rosenvinge lys.

Fin fra topp til tå
Bli ny i Teie kirke

Likkledet i Torino
Er dette Jesu ansikt?

Tegn til liv
Pynt et påsketre!

DEN NORSKE KIRKE I FÆRDER

- Kommunesammenslåing 1. januar 2018
- Fem vidt ulike menigheter
- Seks kirker, to kapell, kirkestuer, fire gravplasser (en midt i skauen)
- To barnehager og et velutviklet korarbeid
- 40 ansatte, noen hundre frivillige, 24 000 innbyggere
- Arbeidskirke, kulturkirke, middelalderkirke, pilegrimsled
- ...og sommerparadis med store kontraster, redere, kongen og barnefattigdom

HVORFOR BRUKE PENGER PÅ PAPIR?

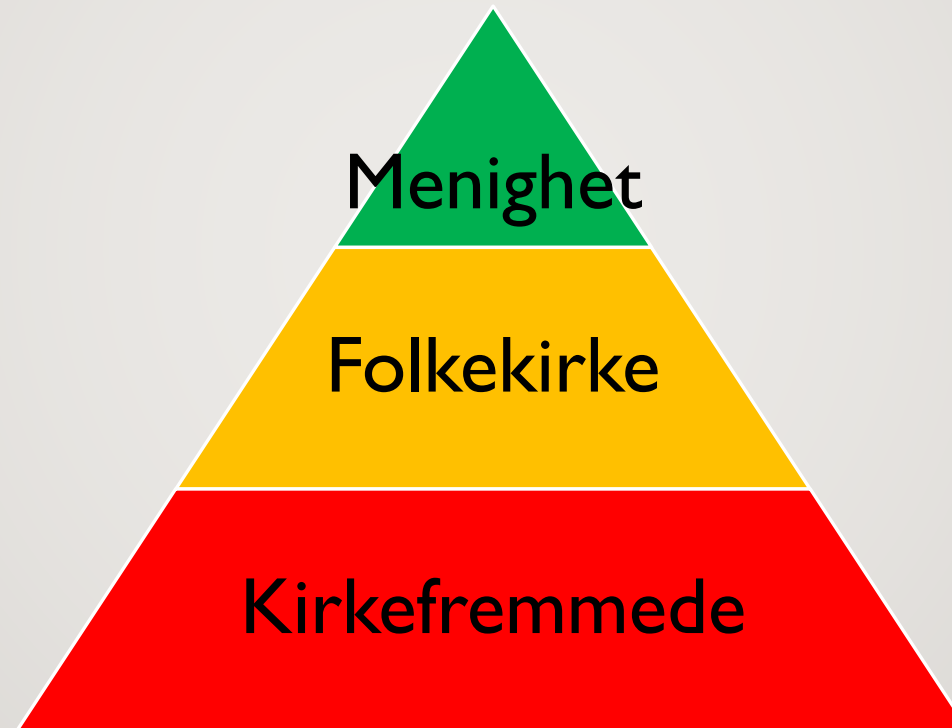
- Så lenge brødet og vinen gis i hånda, er det marked for papir
- Folk er godt vant
- Gode magasiner åpnes flere ganger
- Hvis du er stolt av noe, vis det!
- Få oppsøker informasjon – vet ikke hva man savner
- Alle er ikke på Facebook, men alle har en postkasse
- Demokratisk – gratis, til alle
- Det kommer lite spennende i postkassa

PAPIR ALTSÅ. HVA NÅ?

- Hva vil du si – og hva vil de høre?
- Informasjon? Evangelisering? Oppbyggelse? Kultur? Historie?
- Alt dette og noe helt annet?
- Hvem leser – og hvem vil dere skal lese?

...når du får noe i posten, hva tenner deg?

MÅLGRUPPE

MÅLSETNING – TILLITSTRAPP

TILLITSTRAPP I PRAKSIS

- Ser artikkel, liker post...

- ...og deltar på aktivitet

FØRSTE-, ANDRE- OG TREDJEINNTRYKK

- Må bli med inn – forbi søppelkassa Forside
- Må åpnes – og blas i Foto og design
- Må gi mersmak – og åpnes igjen Tekst

TEKST: Marit Handeland,
helsesøster og leder i Teie menighetsråd
FOTO: Torill Helene Heidal Landaasen
ILL.FOTO: Adobe Stock

Slipping through my fingers

Overganger i livet kan være vonde, selv de helt naturlige endringene. For hvem er jeg, når livet endres?

Jeg vil skrive om å miste, eller ikke miste, men gi fra seg noe. Som mamma til fire jenter som har flyttet har det blitt en oppdagelse, og jeg må innrømme at det har vært vondt, innimellom. Vår familie blir oppløst, syns jeg, når de flyttet en etter en. Jeg mistet noe og ville vel egentlig ikke at det skulle bli lagt merke til at jeg syntes at det var trist. Når folk spurte, svarte jeg mest at «det går bra».

Overgang fra barn til ungdom er en annen vanskelig overgang. Det er meningen at du som forelder skal lære deg den også. Den søte snakkesalige jenta di er ikke så åpen lenger. Det er mest sure fjes å få som svar på dine henvendelser. Den søte jenta er der fremdeles, men det å finne sin nye form som ungdom er vanskelig og kan oppleves som å miste noe. Alt er ikke lov lenger når ungdomsrollen skal fylles. Men, når noe er slutt er det lov å være lei seg. Vi voksne må ta imot ungdommer som kjenner seg litt «lost» i seg selv. Høre og bekrefte dem slik vi selv trenger å bekrefte når vi er lei oss. Da er det bedre med nysgjerrig og vennlig lytting enn råd. Jeg bruker å gi foreldre jeg møter på i jobben min tips om å si minst mulig og vise at de gjerne vil forstå: «Det høres vanskelig ut at det er så

Det å finne ny retning, se at noe annet starter når noe tar slutt, kan være vanskelig.

mye du må rekke før trening» er bedre enn «Du kunne jo startet før; da hadde du rukket det!». Ved å finne ord som viser interesse, si mindre og gi inntrykk av tid, vil ungdommen oppleve seg sett. Det kjennes godt at noen vil forstå. Råd om hva som hadde vært bedre kan du gi når de ber om det.

Når vi har det vanskelig er vi ekstra strenge mot oss selv. Vi har en tendens til å gå i negative tankemonstre som fester seg: «Jeg fortjener ikke å ha det bra, så dum jeg var i stad». «Jeg blir ikke invitert, de liker meg sikkert ikke.» Da er det viktig at vi rundt tar imot det som ser ut som surhet uten fordømmelse. Det ligger ofte en annen følelse bak, men den er vanskeligere å vise.

Overganger i livet kan være vonde og kjennes som tap. Livet har en retning, og det er meningen at barna skal flytte fra oss. Det er meningen at barndom blir til ungdom. Men hvem blir jeg da? Det å finne ny retning, se at noe annet starter når noe tar slutt kan være vanskelig. Hva som fylte dagene før gjør det ikke lenger. Det er godt at de rundt forstår at det er en taps- eller sorgprosess – som må ta sin tid.

HOVEDSAK

Andrea Nicolaisen Brun og Bernard Maury-Aveline giftet seg i Hvasser kirke. Her er deres og våre tips for en vellykket vielse!

Dagen før dagen

I Færder får alle vordende brudepar trene på vielsen. Det gir trygghet, ro og en ekstra fin dag.

TEKST: Kjell-Richard Landaasen FOTO: Jø Yngland

Mange unge jenter har gått forbi den hvite kirken på Hvasser og tenkt på denne dagen, smiler Svein Byholt.

Den tidligere Tjøme-presten er for lengst pensjonert, men er nå inne i ekstrarunder som vikar. I mars skal han holde et kurs han startet for ti år siden: Vigselseseminar. Alle par som forbereder bryllup denne sesongen blir invitert til en dag der prest, organist og kirketjener går gjennom vielsen fra a til å. Parene får høre sanger, salmer og brudemarsjer, de øver på selve vielsen og får spørre om alt de lurer på. Ikke minst går de gjennom papirarbeidet, så alt er i rute til den store dagen. Ideen til vigselseminaret kom fra Domkirken i Tønsberg, og med lokal tilrettelegging ble dagen et populært tilbud. Mange kommer langtveitsfra for å delta.

EN ANNEN FORPLIKTELSE

– *Hvor stor innflytelse har brudeparet på seremonien?*

– Det er deres seremoni, så de får ta en rekke valg og gjøre det til sitt. Jeg gir dem alltid i hjemmelekkse å lese gjennom alle alternativene til bibeltekster som kan leses, og velge tre. Det spiller litt av deres egne tanker.

Alle brudepar skal i tillegg ha en vigselssamtale.

– Der vil jeg gjerne bli litt kjent med paret, høre litt om hva de gjør til daglig og hvordan de traff hverandre, hva som gjorde at de ble kjærester, hva som gjør at de vil gifte seg – uten at det er noen eksaminasjon!

Men samtalen, og gjennomgangen av liturgien, setter i gang mange tanker.

– Vi er bevisste på at det ikke nødvendigvis skjer så store følelsesmessige forandringer når de gifter seg. Men man forplikter seg på en annen måte. Det kommer vanskelige dager, og det å søke hjelp er ikke et nederlag. Det er å ta kjærligheten på alvor.

LØFTE OGSÅ FRA GUD

– Et bryllup er alltid en hyggelig opplevelse. Vi prester møter mennesker i så mange sider av livets mangfold, og når det er fest og glede vil vi gi dem det, uten å trå for nære.

For det er og skal være en spesiell dag. Og det er et bevisst valg å komme til kirken, mener Svein.

– I kirken står de innfor Gud og mottar all den velsignelse og godhet Gud kan gi oss som mennesker og ektefolk. De gir hverandre et løfte, men de har også et løfte fra Gud om at han alltid vil gå med dem.

Valget av den konkrete kirken har ofte å gjøre med tilhørighet. Mange kommer hjem for å vies i kirken der de ble døpt og konfirmert. Svein har opplevd at par har samlet slekt og venner til barnedåp under en helt vanlig gudstjeneste, for så å overraske alle med påfølgende bryllup.

– Under postludiet klemte organisten til med Mendelsohns brudemarsj. Alle som ville fikk gå til kirkekaffe, mens de som ville kunne bli sittende. Ikke én gikk ut, smiler han.

BRUDEPARETS TRE TIPS

- Drikk vann og spis lite og ofte. Når spenningen er høy og matlysten liten blir man fort sliten hvis man ikke spiser og drikker nok.
- Noe blir alltid slik man ikke tenkte, vær forberedt på dette, så blir du ikke stresset eller skuffet over småting.
- Nyt hvert sekund og få tiden til å gå sakte, tenk samtidig at bryllupet er starten på en utrolig fin periode i livet og ikke vær lei deg for at dagen går fort.

KIRKETJENERENS TRE TIPS

- Gjør det enkelt og praktisk. Kirken kan pyntes én time før vigselen starter, og pynten må bort med en gang etter seremonien.
- Det er strengt forbudt med konfetti og ris både ute og inne! Inne er roseblader fint, dersom noen rydder opp etterpå. Ute kan man bruke såpebobler.
- Er du i tvil - ikke nøl med å ta kontakt! Kirketjenerne kjenner mulighetene ut og inn.

KANTORENS TRE TIPS

- Kontakt kantoren i god tid. Senest tre uker før vielsen bør alt av musikk være avtalt.
- Dropp CD'en! Vi har dyktige kantorer som gir en mye mer nær og levende opplevelse.
- De fleste salmer og marsjer finnes på YouTube.

Sol over frossen jord

Kirkens Korskole har hatt tøffe måneder etter smitteutbruddet ved vårkonsertene. Nå tennes lysene igjen.

TEKST: Redaksjonen FOTO: Fotograf Hege Asp

ET KNIPPE NØKLER

- Substans! Folk vil ha substans
- Vis fram lokale steder og ansikter
- Tenk langsiktig. Jula kommer brått på
- God planlegging gir solide saker
- Faste spalter gir bedre tips
- Gjør det dere er gode på, og det dere *vil bli* gode på
- Gå for det du tror på! Det er din brann som skal bære bladet

VÆR MODIG!

- Første blad: Ateist på forsida
- Andre blad: Likekjønnet vigsel
- Senere: Redaktøren som ikke trenger Gud
- ...og presten som ikke ber, ungdommen som valgte bort kirka, depresjon, kreft, krigen, å miste barn, å miste pappaen i familien, å være flyktning, å mislykkes som mor, å ha barn med spesielle behov, å vokse opp som lausunge, alkohol, ensomhet, døden – kort sagt, livet

MIN TRO

Hvorfor tro på Gud i 2019?
Vi spør og får svar av
Kristina Bergh
som har vokst opp i
Nøtterøy kirke.

Født i Guds bilde – en gang til

Kristina Bergh ble kristen på terrassen, har Bibelen på app,
giftet seg med en kvinne og ble døpt som voksen.

TEKST: Kjell-Richard Landaasen FOTO: Torill Helene Heidal Landaasen

Det ble en veldig fin dåp. Nær og personlig, intim og høytidelig, alt på en gang. Akkurat sånn jeg ville ha det.

Kristina Bergh snakker om sin egen dåp. Men i motsetning til de fleste ble hun ikke båret fram – hun gikk selv. Kirken var heller ikke fylt til randen av tanter og onkler, og veien dit var både lang, intens og personlig.

BEDRE KJENT MED GUD

Kristina har aktive kristne i familien, men det var Nikoline som introduserte henne for kristen tro i den lille, karismatiske menigheten Intro i Tønsberg.

– Jeg brukte tid på å bli klar for det. Men da jeg kom, var det høy musikk med bass, det var som et utested, bare med et kristent miljø der man snakket om Gud og Jesus. Det var uvant. Det var ikke den tradisjonelle modellen der man sitter på rad og rekke.

Intro ble etter hvert til Hillsong, som senere igjen flyttet til Drammen. Det ble for langt, så nå prøver de miljøet i Bykirken.

– Jeg synes Hillsong passer bra for unge i startfasen av å bli kjent med Gud. Nå ønsker vi å bli kjent med Gud på et dypere nivå. Vi har tenkt lenge på hvor vi skal gå; vi vil kunne gå sammen og bli tatt godt imot, forteller Kristina.

HANDLER OM RESPEKT

Mange menigheter og kirkesamfunn har tatt oppgjør med sin

behandling av homofil. Kristina har ikke selv opplevd noe negativt, men hun og kona har sammen opplevd å bli diskriminert av enkelte tradisjonelt kristne personer.

– Det har vært kommentarer fra enkeltpersoner. Det går jo inn på deg, for det berører hele den du er når noen mener noe om livet ditt. Jeg står sterkt på at Gud er kjærlighet og diskriminerer ikke. Han elsker oss som vi er, og det er det som betyr noe.

Kristina påpeker at Bibelen er åpen for tolkning.

– Man trenger ikke støtte det, men enkelte ting kan man holde for seg selv. Vi kritiserer ikke hva de tror. Det er viktig med likeverd, og det å respektere hverandre går begge veier.

Kristina mener det er viktig å ikke legge skjul på hvem man er, da Gud ønsker at vi skal elske oss selv som vår neste.

– Vi tror Gud har en mening med oss. Det er kanskje at vi kan være gode eksempler, og være med på å åpne sinnene til mennesker rundt oss. Vi ønsker å være gode forbilder på to jenter som gifter seg, og samtidig har et nært forhold til Gud.

GOOGLET Å TRO

Mange kommerkført i konflikt rundt disse spørsmålene, men Kristina snakker vennlig og lett.

– Hvorfor er du så rolig?

– Jeg tror Gud snakker gjennom meg, at disse ordene kommer fra Gud gjennom meg.

Bryllup. Kristina giftet seg i Nøtterøy kirke med sin Nikoline. (Foto: Privat)

Dåp. Tre måneder etter bryllupet ble Kristina døpt. (Foto: Privat)

Møtet med Gud satte spor.

– Jeg fant min tro først for to år siden, sier Kristina.

– Hva skjedde da?

– Mamma har bedt for at jeg skahfine en tro i mange år, men jeg var ikke klar for det. Så møtte jeg Nikoline, som har et nært forhold til Gud og som begynte å be for meg. Da var det to som ba. Så satt jeg alene på terrassen ettermiddag, og tenkte at det hadde vært så fin å få en tro, men jeg visste ikke hvordan. Så jeg googlet «hvordan tro på Gud».

Svaret hun fant var at alt man trenger å gjøre er å åpne opp og si ja til Gud, så vil han senke troen over deg.

– Da jeg leste det fikk jeg en trosopplevelse, som gåsehud som vibrerte gjennom hele kroppen, opp i hodet og ytterst i tærne. Da skjønte jeg at «oi, ja... nå tror jeg på Gud.»

”
Veien til usunne valg var kortere for meg
fikk min tro

GUD SI TT SPRÅK

Mange kristne kan fortelle om uvanlige følelser og opplevelser – men ikke alle. For noen handler tro mest om tanke, for andre er det handling, og noen opplever en ny åndelig dimensjon. For Kristina var dette begynnelsen på en reise.

Den uvanlige opplevelsen har hun fått flere ganger.

– Jeg får den spesielt ofte i kirken, uavhengig av hvor jeg er.

Setter jeg av tid til Gud, kan jeg få den igjen. Om jeg hører en linje i lovsang, leser et bibelvers, hører noe som gir resonans... jeg tror det er Gud sitt språk til meg når han prøver å veilede meg.

– Mange forteller at de blir forandret når de blir kristne. Har du merket noe til det?

– Jeg tror den viktigste forandringen er at jeg har en ny kraft til å ta sunne valg for meg selv. Veien til usunne valg var kortere for jeg fikk min tro. Nå tenker jeg på de som er rundt meg, hvordan jeg bør handle. Jeg har fått en ny evne til å se de gode valgene man tør ta, selv om det ikke alltid er like lett.

BEVISSTE VALG

– Har du fått noen nye vaner som en del av tros livet?

– Vi prøver å gå i kirken når vi kan, på søndager. Hos svigermor snakker vi mye sammen, leser i Bibelen sammen, og så har jeg en bibel-app, der jeg kan velge tema og får tilsendt daglige bibelvers. Det hjelper meg å sile ut, for Bibelen kan være vanskelig å forstå. Hvis man skal begynne å lese Bibelen, er det viktig med en plan, og å starte i Det nye testamentet.

– Hvorfor valgte du Den norske kirke til dåpen?

– Jeg ville døpe meg i en kirke der jeg følte tilhørighet, og jeg føler en sterk tilhørighet til Nøtterøy kirke. Jeg har vokst opp

med gudstjenester i denne kirken, og jeg gikk på barneskole på Nøtterøy. Vi giftet oss i Nøtterøy kirke – det er en konstant.

– Vet du hvorfor du ikke ble døpt som barn?

– Mamma kom bort fra sin tro noen år, så da jeg ble født var hun ikke kristen. Min far er heller ikke troende. Så de ville jeg skulle velge selv. Det var det som føltes riktig for dem der og da.

– Hva tenker du om det?

– Det var tinn for meg å få muligheten til å ta et bevisst valg i voksen alder om å bli født på ny i Guds bilde. Men jeg ønsker at våre barn skal døpes når den tid kommer, legger hun til.

Kona har nemlig vokst opp i et kristent hjem, og paret tror på den gode påvirkningen det gir å ha et positivt, kristent miljø rundt seg.

FØDT I GUDS BILDE

Så ble hun altså døpt. Dåpen ble innstiftet av Døperen Johannes, en slektning av Jesus som makte folk til omvendelse. Ved å dukkes under i Jordan-elven skulle dåpen symbolisere rensetelse fra synd. Etter Jesu død og oppstandelse fikk dåpen en enda sterkere symbol – døden til det gamle mennesket, og oppstandelsen av det nye.

– Hva betyr dåpen for deg?

– Jeg ble født på ny i Guds bilde da jeg fant min tro, men dåpen er en bevisstgjøring av det valget. Jeg lar meg lede av Gud. Jeg tror det gjør noe med deg som person, du åpner deg på en annen

måte.

Kristina ønsket ikke å stå foran en kirke full av ukjente mennesker, men valgte å ha dåpen etter gudstjenesten, med bare nærmeste familie til stede, som deler hennes gudstro.

– Vi var seks stykker pluss kirketjener. Vi hadde stoler foran alteret, vendt mot døpefonten, forteller Kristina, som sammen med pensjonert prest Egil Stray Nordberg hadde valgt salmer og tekster som hun kjente seg igjen i. Hun valgte også faddere selv – kona, moren og svigermoren. Presten spurte Kristina selv om hun ønsket å døpes i Faderens, Sønnens og Den hellige ånds navn.

Kristina svarte ja. Presten tegnet et kors, øste vann over hodet tre ganger, og så var Kristina døpt.

– Opplevde du noe?

– Jeg fikk gåsehud-opplevelsen. Mange ganger.

Dåpsgudstjeneste

Har du selv lyst til å bli døpt? Ble det for hektisk med småen i ammetåka, var det vanskelig å samle familien, eller er søndag rett og slett bare en dårlig dag? Lørdag 9. november klokka 11.30 har vi egen dåpsgudstjeneste for store og små i Teie kirke. Har dere tenkt på dåp for noen i familien, er dette en fin anledning! For mer informasjon og påmelding, se kirken.no/faerder

Jesus siger til hende: Da vend sig om og siger til ham: Rabbuni.

SAMVIRKE PAPIR OG DIGITALE FLATER

- Nedlastbar PDF med lenker
- Lydavis på KABB
- Reels, stories og kort lesning på SoMe
- Spillelister på Spotify
- QR-koder til tidligere artikler og YouTube
- Foto fem år i arkiv – gjensidig trygghet
- Vipps – men giro er størst

Hva skjer når noen dør?

De fleste opplever det, men færre er forberedt.
Her er prosessen fra dødsfall til grav.

TEKST: Kjell-Richard Landaasen FOTO: Torill Helene Heidal Landaasen

Dødsfallet

En lege konstaterer dødsfallet og utsteder dødsattest. Sykehus og institusjoner har rutiner for dette. Hvis avdøde døde hjemme, kontakter man legevakten. Etter at legen har utstedt dødsattest, kan kroppen hentes av begravesbyrå. Legen melder Tingretten, som melder folkeregisteret og NAV.

Ansvar og rett

Etterlatte over 18 år har rett til å sørge for gravferden i denne rekkefølgen: Ektefelle/partner/samboer, barn, foreldre, barnebarn, besteforeldre, søsken, søskens barn, foreldres søsken. Ved uenighet er det kommunen som avgjør.

Med byrå

De aller fleste bruker et gravferdsbyrå til stell og transport av avdøde. Byrået kan ta seg av det aller meste, men etterlatte som ønsker det kan vaske og stelle avdøde, velge ut klær avdøde skal gravlegges i, sette inn dødsannonse, finne pynt og blomster, musikk og lage program. Hold mobilkameraet over koden og hør kantoens tips til salmer.

Uten byrå

Velger man å ikke bruke gravferdsbyrå, må man i Færder kontakte kirkelig fellesråd, som er gravplassforvaltning i kommunen. Dersom avdøde ikke hadde noen som ønsker å sørge for gravferden, gjør kommunen det. Hold mobilkameraet over koden og les mer.

Papirarbeidet

– Det er mye papirarbeid rundt en begravelse, sier **Elin Lægveid**, sekretær på kirkekontoret i Færder. Hun forstår godt at mange ønsker at et byrå skal ta jobben.

– Bryllup og dåp har ikke noe byrå imellom. Men de er gledens dager, kontra sorgens dag, påpeker hun.

Mange har nok med å håndtere tanker og følelser etter et dødsfall, om ikke de skal takle skjema, dokumenter og bestillinger også. Begravelsesbyråene gir en god hjelp gjennom hele prosessen, og i Færder er samarbeidet med kirken godt.

Ønsker man likevel å gjøre det selv, har man frihet til det. Færder kirkelige fellesråd er gravplassforvaltning for alle som bor i Færder kommune. Det betyr at alle, uansett religion og livssyn, kan henvende seg til oss for å få hjelp eller svar på spørsmål knyttet til en gravferd eller et gravsted.

– Kirken kommer som regel inn i bildet når byrået ringer for å gjøre avtale om seremoni i et av våre bygg. Vi finner et ledig tidspunkt og avtaler med prest, kantor, kirketjener og kirkegårdsarbeidere. Byrået sender begjæring om gravlegging, med sted og hvem som skal ha ansvar for graven, forklarer Elin.

I Færder er det omtrent like mange som velger bisettelse som begravelse.

– En begravelse slutter ved graven den dagen seremonien var. Er det bisettelse, kjøres kisten til krematoriet etter seremonien. Noen uker senere får de pårørende beskjed om at urnen er klar, og kan avtale å være til stede eller la urnen settes ned i stillhet.

Presten og minnetalen

– Vi kaller dette den underlige uken, der alt er løst og uavklart. Vi snakker gjerne om hvordan man sørger ulikt, for å gi rom for hva som er normalt. De fleste blir overveldet, sier sokneprest **Maia Koren**.

Hun møter mennesker i sorg som en del av jobben. Hun er profesjonell, har rutiner og erfaring, men ser det som et stort privilegium å delta i disse dagene.

– Jeg spør først hvordan de har det, og om deres ønsker for gravferdsseremonien. Så har vi en nærmere samtale hvor vi snakker om avdøde, og de deler minner, historier og sier hva de ønsker skal sies i minnetalen, forteller hun.

For det er de pårørende som bestemmer. Presten baserer seg på det de forteller, og Maia sender alltid talen til gjennomlesning først. Mange velger å skrive og holde minneordet selv.

– Vi har policy på at alt vi sier er sant, men det er ikke alt som er sant som trenger å sies. Det er mye god bearbeidelse i å snakke, og noen ganger er det nok at presten vet det.

Kirkens liturgi gir en god ramme, men familiene kan ha stor innflytelse på seremonien og være med å bestemme både bibeltekster, salmer og symbolhandlinger.

– I gravferdsliturgien overlater vi den døde til Gud, og peker på at Gud er til stede både for den etterlatte og den som er død. I møte med døden blir tro viktig for mange som ellers ikke har tenkt mye på det. Noen har behov for å markere avstand, og det er helt i orden. I liturgien og kirkens tro ligger det alltid en spire av håp, selv om den ikke alltid er stor. Det er viktig for presten å skape et rom av ekthet med plass til gråt, fortvilelse, sinne og skuffelse.

– Jeg har sagt at «dette er det ingen mening i, så det kan jeg ikke gi dere. Men jeg tror Gud er med dere, i det som føles meningsløst.»

Gjennom møter, minner og tro er det også rom for glede og takknemlighet.

– Ofte vet man ikke hva man skal si. Jeg hjelper ofte til med å finne et språk for hva de er inne i. Vi kan stille de store, vanskelige spørsmålene, sier presten.

Vær fri

Det er lov til å le, synge og leke i en begravelse, og la farger, blomster, ballonger og sanger spille livet til den avdøde.

Annonsen

Mange annonserer dødsfall og begravelse. Familie, slekt og venner bør informeres. Noen var medlemmer av lag og foreninger som kan ønske å delta eller sende hilsen.

»
Vi kaller dette den underlige uken, der alt er løst og uavklart. Vi snakker gjerne om hvordan man sørger ulikt, for å gi rom for hva som er normalt.

Maia Koren, sokneprest

Visste du at:

Årlig dør 40 000 personer i Norge.
5000 av dem dør hjemme.

Om lag 90 prosent velger gravferds-seremoni i regi av Den norske kirke, men seremonien kan likevel være livssynsneutrale.

Andelen kremasjoner i Norge var i fjor 46 prosent.
I Vestfold er det 58 prosent.

Mange opplever det verdtfullt å se avdøde.
Dette kalles syning og avtales med sykehuset, institusjonen eller gravferdsbyrået.

Noen begravesbyråer tilbyr overføring av seremoni på nett. Dette skjer på åpne eller lukkede sider.

KONKRETE RESULTATER

- Kormedlemmer og dåpskjoler
- Eldre har gått fra formiddagstreff til nattverd
- Barn har begynt på søndagsskole og andre tilbud
- Fortsatt støtte fra kommunen
- «...hilsen ikke kirkegjenger»
- Størst respons på døden
- ...og døden er vi gode på!

Tenk stort om det du driver med!
Din glød kan sette andre i brann.

Færders evangelium 5.1